

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка та організація виробництва»

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма: **Електромеханічні системи з інтелектуальним керуванням**

Код та найменування спеціальності: **141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»**

Шифр та найменування галузі знань: 14 «Електрична інженерія»

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

2022 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою економіки промисловості
Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИК: Магденко С.О., старший викладач кафедри економіки
промисловості

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри економіки промисловості

Протокол від 20 червня 2022 року №17

Завідувач кафедри _____ ПІДПИСАНО Олександр ПАВЛОВ
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 141
«Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

Голова Ради _____ Віктор ХОБІН
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Гарант освітньої програми _____ Анатолій ГАЛУЛІН
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету

Протокол від _____ 2022 року №__

Секретар Методичної ради університету _____ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка.....	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти.....	5
1.3	Міждисциплінарні зв'язки.....	5
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС.....	5
2	Зміст дисципліни:.....	6
2.1	Програма змістових модулів.....	6
2.2	Перелік лабораторних робіт.....	6
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи.....	8
3	Критерії оцінювання результатів навчання.....	8
4	Інформаційне забезпечення.....	9

1. Пояснювальна записка

1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Економіка та організація виробництва» є надання студентам уявлення про економіку, як наукову дисципліну, ознайомлення з основними поняттями та методологічними основами дисципліни. Вивчення зі студентами теорії і практики виробничо-господарської діяльності підприємства галузі в умовах ринкової економіки, формування в них навичок використання теоретичних положень дисципліни при вирішенні конкретних виробничо-господарських задач, розвиток сучасного економічного мислення

В результаті вивчення курсу «Економіка та організація виробництва» студенти повинні

знати:

- особливості управління виробничими ресурсами підприємства, основні економічні завдання, що вирішуються на підприємстві;
- напрямки й методи підвищення ступеня використання енергетичних потужностей, випуску продукції, продуктивності праці, зниження собівартості тощо;
- методи прогнозування і планування основних економічних показників виробництва;

вміти:

- знаходити шляхи найбільш ефективного використання ресурсів в умовах ринкової економіки із застосуванням досягнень науково-технічного прогресу;
- виконувати розрахунки з техніко-економічного обґрунтування господарських заходів, у тому числі природоохоронних;
- розраховувати основні показники для здійснення економічного аналізу виробництва та використовувати їх у своїй практичній діяльності;
- виявляти внутрішньогосподарські резерви та шляхи їх використання із розробленням конкретних виробничих заходів;
- економічно обґрунтовувати вибір оптимального варіанта розвитку діяльності підприємства (галузі) серед множини альтернатив за допомогою сучасних оптимізаційних методів.

1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка та організація виробництва» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка електромеханіка»](#) та [освітньо-професійній програмі: «Електромеханічні системи з інтелектуальним керуванням»](#) підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

- ЗК8. Мати навички розроблення та управління проектами
 ЗК12. Уміння працювати як індивідуально, так і в команді
 ЗК13. Уміння ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях
 ЗК14. Креативність, здатність до системного мислення
 ЗК16. Відповідальність за якість виконаної роботи

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- ФК 14. Уміння проєктувати системи та їх елементи з урахуванням усіх аспектів поставленої задачі, включаючи створення, налагодження, експлуатацію, технічне обслуговування, та утилізацію
 ФК 15. Уміння аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення

Програмні результати навчання:

- ПРН8. Здатність продемонструвати знання основ економіки та управління проектами
 ПРН9. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності (спеціалізації) з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів
 ПРН18. Здатність використання різноманітних методів, зокрема інформаційних технологій, для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях
 ПРН20. Здатність до систематичного вивчення та аналізу науково-технічної інформації, вітчизняного та закордонного досвіду з відповідного профілю підготовки

1.3 Міждисциплінарні зв'язки

Попередні: «Економіка енергетики»

Послідовні: відсутні

1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на 3 курсі у 5 семестрі для денної та 3 курсі у 5 семестрі заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS- 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	16	14
заочна	8	4	4
Самостійна робота, годин	Денна – 60		Заочна – 82

2. Зміст навчальної програми

2.1 Програма змістовних модулів:

Змістовий модуль 1: Організація виробництва

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Основи організації виробництва Виробничий процес, його різновиди і структура. Наукові принципи організації виробничого процесу. Класифікація виробничих процесів. Принципи раціональної організації виробничих процесів (спеціалізація, кооперація, концентрація, стандартність, паралельність, безперервність, прямоточність, ефективність та ін.). Організація виробничих процесів у часі. Виробничий цикл, його структура та тривалість. Основні напрями скорочення виробничого циклу.	2	0,5
2	Особливості виробничої структури підприємств енергетики Організаційно-виробнича структура основних типів електростанцій. Організаційно-виробнича структура підприємств електричних мереж. Організаційно-виробнича структура підприємств теплових мереж.	2	0,5
3	Наукова організація і нормування праці на підприємствах, організація оплати праці. Сутність, значимість та задачі наукової організації праці в умовах підприємств енергетичного комплексу. Організація й обслуговування робочих місць. Оцінка рівня наукової організації праці. Методи дослідження трудових процесів, задачі й зміст технічного нормування. Класифікація витрат часу робітника та устаткування. Види технологічних норм. Методи встановлення технологічних норм часу для умов безперервного виробництва: норма часу, норма обслуговування, норма чисельності. Методи вивчення витрат робочого часу. Сутність методу вивчення витрат робочого часу спостереженням. Сутність заробітної плати та основні принципи її організації в сучасних умовах господарювання. Державне регулювання заробітної плати в Україні. Системи оплати праці. Сутність тарифної системи оплати праці. Елементи тарифної системи оплати праці: тарифно-кваліфікаційний довідник, тарифні сітки, тарифні ставки. Форми оплати праці та їх різновиди. Система посадових окладів. Планування фонду заробітної плати	2	1
4	Організація ремонтів енергообладнання підприємств Зміст й норми планово-попереджувальних ремонтів (ППР) обладнання. Основні форми організації ППР. Виробнича та організаційна структура ремонтних служб. Техніко-економічні показники ремонту обладнання. Матеріально-технічне забезпечення	2	1

Змістовий модуль2: Економіка енергетики

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Виробничий капітал. Характеристика основних засобів та іншого майна. Оцінка, класифікація і структура основних засобів. Відтворення основних засобів. Інтенсифікація і показники ефективності використання основних засобів. Економічне та соціальне значення підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів. Склад і структура оборотних засобів підприємств енергетики. Оборотні фонди: характеристика виробничих запасів, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів. Структура оборотних фондів. Показники та шляхи ефективного використання сировини, матеріалів, палива тощо. Сучасна політика ресурсозбереження. Показники оборотності обігових коштів. Напрями прискорення оборотності обігових коштів.	2	-
2	Витрати на виробництво, собівартість продукції та ціноутворення. Загальна характеристика та класифікація витрат підприємства. Структура витрат виробництва. Залежність витрат від рівня обсягу виробництва, аналітичний і графічний методи визначення безбиткового обсягу виробництва. Поняття собівартість продукції. Характеристика кошторису витрат. Обчислення собівартості реалізованої продукції. Групування витрат за статтями калькуляції. Класифікація статей калькуляції. Особливості формування собівартості енергії на ТЕС, у котельнях, АЕС, і в транспортних енергосистемах. Методи обліку і калькулювання фактичної собівартості. Шляхи зниження собівартості енергетичної продукції Основні положення формування ціни на ринку. Формування цін на паливно-енергетичні ресурси. Тарифи на електроенергію.	2	0,5
3	Фінансові результати діяльності підприємств енергетики Фінансові результати як критерій досягнення мети підприємства. Показники фінансових результатів діяльності підприємства. Поняття доходу, сфера і умови практичного застосування цього показника. Доход як об'єкт оподаткування. Прибуток як мета й узагальнюючий показник в енергетиці. Обчислення величини прибутку. Валовий операційний прибуток. Податок на прибуток. Чистий прибуток. Рентабельність в енергетиці, її різновиди і методи обчислення.	2	0,5
4	Економічна ефективність інновацій та інвестицій. Поняття про ефект і ефективність. Показники економічної ефективності. Особливості оцінки економічної ефективності витрат на природоохоронні заходи в енергетиці. Інвестиції, їх види, характеристика та класифікація. Поняття інвестиційної діяльності. Особливості структури капітальних вкладень енергетичного виробництва. Методика оцінки економічної ефективності капіталовкладень та інвестиційних проектів. Закон України «Про інноваційну діяльність» Механізм регулювання інноваційної діяльності в ПЕК України. Пріоритетні напрями інноваційної діяльності в енергетиці України	2	-
Разом з дисципліни		16	4

2.2 Темати практичних занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Основи організації виробництва	2	0,5
2	Наукова організація і нормування праці на підприємствах, організація оплати праці	2	1
3	Організація ремонтів енергообладнання підприємств	2	0,5
4	Виробничий капітал	2	0,5
5	Витрати на виробництво, собівартість продукції та ціноутворення	2	0,5
6	Фінансові результати діяльності підприємств енергетики	2	0,5
7	Економічна ефективність інновацій та інвестицій	2	0,5
	Всього	14	4

2.3 Перелік завдань до самостійної роботи:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Основи організації виробництва	6	8
2	Наукова організація і нормування праці на підприємствах, організація оплати праці	6	10
3	Організація ремонтів енергообладнання підприємств	10	12
4	Виробничий капітал	10	12
5	Витрати на виробництво, собівартість продукції та ціноутворення	12	16
6	Фінансові результати діяльності підприємств енергетики	8	12
7	Економічна ефективність інновацій та інвестицій	8	12
	Всього	60	82

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий - диф.залік.

Нарахування балів за виконання змістовного модулю

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min	max	К-ть робіт	Сумарні бали		К-ть робіт	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Ресурси в енергетиці та ефективність їх використання								
Робота на лекціях	1	2	4	4	8	1	2	4
Виконання практичних робіт	6	8	3	18	24	2	12	16
Проміжна сума /повинна бути до 60 балів/				22	32		14	20

Поточний контроль (тестовий)	30	50	1	30	50	1	30	50
Контроль результатів дистанційного модулю	8	18		8	18		16	30
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
Змістовий модуль 2. Економічна ефективність енергетичного виробництва								
Робота на лекціях	1	2	4	4	8	2	2	4
Виконання практичних робіт	6	8	4	24	32	2	12	16
Проміжна сума /повинна бути до 60 балів/				28	40		14	20
Поточний контроль (тестовий)	20	40	1	20	40	—	20	40
Контроль результатів дистанційного модулю	12			12	20		26	40
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100

4. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Організація виробництва на підприємствах харчової промисловості [Текст] : підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. Т.Л. Мостенська; Нац. ун-т харч. технологій. Київ : Кондор, 2012. 492 с.
2. Економіка енергетики і організація виробництва [Електронний ресурс] : конспект лекцій : для студентів ден. та заоч. форми навчання, які навчаються за напрямом підгот. 141 "Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка", 144 "Теплоенергетика" галузі знань 14 "Електрична інженерія" / С. Ю. Вігуржинська ; Каф. управління бізнесом. Одеса : ОНАХТ, 2020. Електрон. текст. дані: 142 с.
3. Мельник Л.Г. Економіка енергетики [Текст]: навч. посіб. / Л. Г. Мельник, О. І. Карінцева, І. М. Сотник. Суми : Універ. кн., 2006. 238 с.
4. Економіка підприємства (в питаннях і відповідях) [Текст] : навч. посіб. / І. І. Цигилик, Я. Р. Бирик, М. Я. Ємбрик, В. Ф. Паращич. — Вид. 2-ге, доп. та перероб. Київ : ЦУЛ, 2007. 212 с.
5. Економіка підприємства [Текст] : підручник / Г. О. Швиданенко, М. Г. Грещак, В. М. Колот та ін. ; за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко ; Держ. вищ. навч. закл. "Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана". Вид. 4-те, перероб. і допов. Київ : КНЕУ, 2009. 816 с.
6. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. Ю. Вігуржинська, Н. Й. Басюркіна, Т. В. Свистун ; за ред. С. Ю. Вігуржинської ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. управління бізнесом. Одеса, 2016. Електрон. текст. дані: 62 с.